

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Mlajša kamena in bakrena doba severnega Jadrana
Course title:	The Neolithic and Eneolithic periods in the northern Adriatic

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Tisočletja med Jadranom in Podonavjem	Brez letnika	/
Comparative studies of ideas and cultures, doctoral study 3 rd level	Millenia between the Adriatic and the Danube	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type: splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: 17

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
60	30				90	6

Nosilec predmeta / Lecturer: Izr. prof. dr. Anton Velušček

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenščina, angleščina / Slovenian, English
 Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Priporočljivo je vsaj pasivno znanje nemškega, angleškega in italijanskega jezika.

Prerequisites:

At least a passive understanding of German, English, and Italian is recommended.

Vsebina:

Študij bo razdeljen na dva dela: na teoretični in praktični del.
 V teoretičnem delu bodo kandidatkam in kandidatom predstavljeni temeljni problemi in usmeritve arheologije predkovinskih in zgodnjekovinskih dob na Krasu oziroma na širšem območju Caput Adriae.
 Severnojadranski prostor je stičišče vplivov z Balkanskega in Apeninskega polotoka, kar se odraža tudi v arheoloških najdbah. Predstavljena bodo pomembna arheološka najdišča in arheološke najdbe.
 Med študijem bodo kandidatke in kandidati sodelovali pri terenskih arheoloških raziskavah v eni izmed jamskih postaj. Pri tem se bodo praktično seznanili s problemi jamske arheologije na Krasu.
 Poudarek bo tudi na študiju materialnih ostalin. Poudarek bo na študiju keramike in kamnitega orodja.
 Temeljni problemi in usmeritve arheologije

Content (Syllabus outline):

The course is concerned with both theory and practice. Within theory, the main topics and aims of Neolithic and Eneolithic archeology in the Karst region and Caput Adriae are discussed. Caput Adriae is a meeting point of influences from the Balkans and the Apennine Peninsula. Important archaeological sites and artefacts are presented. During the programme, the students participate in an archaeological excavation at one of the numerous cave sites in the area. Attention is paid to a practicum with artefacts, especially those made of stone and pottery.
 Basic topics and aims of Neolithic and Eneolithic archeology in the Karst region and Caput Adriae:

- History of research
- Archaeological sources
- Theoretical background
- Chronology
- Comparative studies

predkovinskih in zgodnjekovinskih dob na Krasu ter širšem območju Caput Adriae:

- zgodovina raziskav;
- arheološki viri;
- teoretski nastavki;
- kronologija;
- primerjava s sosednjimi območji.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Bernardini, F., El. Leghissa, D. Prokop, A. Velušček, A. De Min, D. Dreossi, S. Donato, C. Tuniz, F. Princivalle in E. Montagnari Kokelj 2019. X-ray computed microtomography of Late Copper Age decorated bowls with cross-shaped foots from central Slovenia and the Trieste Karst (North-Eastern Italy): technology and paste characterisation. *Archaeological and anthropological sciences* September 2019, vol. 11, no. 9: 4711-4728.
- Velušček, A. 2017. Kronološki odnos med lasinjsko kulturo in kulturo keramike z brazdastim vrezom v severovzhodni Sloveniji. *Arheološki vestnik* 68: 9-84.
- Bernardini, F., A. De Min, D. Lenaz, Z. Kasztovszky, P. Turk, A. Velušček, C. Tuniz in E. Montagnari Kokelj 2014. Petrographic and geochemical comparison between the Copper Age "Ljubljana type" axes and similar lithotypes from Eisenkappler Diabaszug complex (southern Austria). *Journal of archaeological science* 41: 511-522.
- Turk, M., Velušček, A., P. Pavlin, S. Tecco Hvala, L. Grahek, J. Horvat, M. Šašel Kos, Z. Modrijan in A. Pleterski 2020. The history of Slovenia: archaeological evidence from prehistory to the Slavs. V: *The geography of Slovenia: small but diverse*. Springer Nature -World regional geography book series: 127-141. Cham.
- Miracle, P. T. in S. Forenbaher ur. 2006. Prehistoric herders of northern Istria. *The archaeology of Pupičina Cave*. Vol. 1. Monografije i katalogi 14. Pula.
- Montagnari Kokelj, E. 2003. Why settling a karstic area? considerations on the Trieste Karst (north-eastern Italy) in the Late Prehistory. V: *Settlements and settling from Prehistory to the Middle Ages*. International Archaeological Symposium Pula, 26-29 November 2002, *Histria antiqua* 11: 75-93.
- Boschian, G. in E. Montagnari Kokelj. 2000. Prehistoric Shepherds and Caves in the Trieste Karst (Northeastern Italy). *Geoarchaeology: An International Journal* 15, No. 4: 331-371.
- Velušček, A. 1999. Neolithic and Eneolithic Investigations in Slovenia. *Arheološki vestnik* 50: 59-79.
- Barfield, L. H. 1972. The first Neolithic cultures of north eastern Italy. *Fundamenta A/3, Teil 7*: 182-216.
- Leben, F. 1967. Stratigrafija in časovna uvrstitev jamskih najdb na Tržaškem Krasu. *Arheološki vestnik* 18: 43-109.
- Korošec, J. 1960. Neolit na Krasu in v Slovenskem primorju. *Zgodovinski časopis* 14: 5-33.

Cilji in kompetence:

Mlajšo kameno in bakreno dobo označujejo velike družbene spremembe. Človek se iz lovca in nabiralca prelevi v poljedelca in pastirja. Občasne lovske tabore zamenjajo stalne naselbine, na Krasu so to jame in spodmoli. Poglavitni namen predavanj in študijskega dela je omogočiti kandidatkam in kandidatom

Objectives and competences:

The Neolithic and Eneolithic periods were characterized by significant social changes in human society. Man developed from hunter-gatherer to farmer and herdsman. Periodic camps changed into more permanent settlements; in the Karst region, the limestone region of south-western Slovenia, caves and rock

poglobljen vpogled v problematiko mlajše kamene in bakrene dobe na Krasu oziroma na območju Caput Adriae.

shelters were settled. The basic aim of this course is to offer the highest quality learning at the graduate level on the main topics of the Neolithic and Eneolithic periods in the Karst region and in Caput Adriae.

Predvideni študijski rezultati:

Znanstveni članek (sprejet).

Intended learning outcomes:

Scientific article (accepted, at least).

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera
- Igra vlog
- Druge vrste nastopov študentov
- Reševanje nalog
- "Terenske vaje" (npr. obiski podjetij)
- Vključevanje gostov iz prakse

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies
- Roleplay
- Different presentation
- Solving exercises
- Field work (e.g. company visits)
- Inviting guests from companies

Načini ocenjevanja:

Krajši pisni izdelki
Daljši pisni izdelki
Javni nastop ali predstavitev
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)
Drugo

Delež (v %) /
Weight (in %)

70
20
10

Assessment:

Short written assignments
Long written assignments
Presentations
Final examination (written/oral)
Other

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Achino, K. F., B. Toškan in A. Velušček 2017. Potentiality of intra-site spatial analysis and post-depositional processes: a Slovenian case study Resnikov prekop. Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 34: 83-99.
- Čufar, K., W. Tegel, M. Merela, B. Kromer in A. Velušček 2015. Eneolithic pile dwellings south of the Alps precisely dated with tree-ring chronologies from the north. Dendrochronologia 35, no. [1]: 91-98.
- Tolar, T. in A. Velušček 2016. Comparing different sampling methods in order to reconstruct plant economies at the eneolithic lake dwelling site Stare gmajne, Slovenia. Documenta Praehistorica 43: 413-420.
- Toškan, B., K. F. Achino in A. Velušček 2020. Faunal remains mirroring social and functional differentiation?: the Copper Age pile-dwelling Site of Maharski prekop (Ljubljansko barje, Slovenia). Quaternary international 539: 62-77.
- Toškan, B., K. F. Achino in A. Velušček ur. 2020. Depicting the past of Balkan and Apennine

peninsulas between Neolithic and Bronze Age: artefacts and ecofacts as means of functional differentiation and social stratification. *Quaternary international* 539.

- Turk, J. in A. Velušček 2013. Multidisciplinary investigations of the pile-dwellings at Ljubljansko barje (Slovenia). *Quaternary international* 294: 183-189.
- Velušček, A. 2014. Absolutna kronologija slovenskega neo- in eneolitika: prispevek za razpravo. V: *Absolutno datiranje bronaste in železne dobe na Slovenskem*. Znanstvena založba Filozofske fakultete: Narodni muzej Slovenije: 629-644. Ljubljana.
- Velušček, A. 2017. Kronološki odnos med lasinjsko kulturo in kulturo keramike z brazdastim vrezom v severovzhodni Sloveniji. *Arheološki vestnik* 68: 9-84.
- Velušček, A. 2016. Schatzkammer Pfahlbauten: das Laibacher Moor in Slowenien. V: *4.000 Jahre Pfahlbauten*: 107-109. Ostfildern.
- Velušček, A. 2013. Datiranje arheološkega najdišča Maharski prekop na Ljubljanskem barju. *Arheološki vestnik* 64: 367-396.
- Velušček, A. ur. in avtor 2011. Spaha. *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 22. Ljubljana.
- Velušček, A. ur. in avtor 2009. Koliščarska naselbina Stare gmajne in njen čas: Ljubljansko barje v 2. polovici 4. tisočletja pr. Kr. Zbirka *Opera Instituti archaeologici Sloveniae* 16. Ljubljana.
- Velušček, A. ur. in avtor 2006. Resnikov prekop, najstarejša koliščarska naselbina na Ljubljanskem barju. Ljubljana.
- Velušček, A. ur. in avtor 2004. Hočevarica: eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju. Zbirka *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 8. Ljubljana.
- Velušček, A. in K. Čufar 2014. Kolišča na Ljubljanskem barju. Zbirka *Opera Instituti archaeologici Sloveniae* 30: 39-64. Ljubljana.
- Velušček, A., B. Podpečan, T. Tolar, B. Toškan, J. Turk, M. Merela in K. Čufar 2018. Črnelnik in Devce, novoodkriti najdišči iz bakrene dobe na Ljubljanskem barju *Arheološki vestnik* 69: 9-68.
- Velušček, A. in T. Tolar 2017. Vrhunski izdelek s predilnega vretena. *Preteklost pod mikroskopom: naravoslovne raziskave v muzeju*. Narodni muzej Slovenije: 77-81. Ljubljana.